

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Р4 р 5/2025
10.04.2025. године
Београд

Врховни суд, судија Владислава Милићевић, одређена Годишњим распоредом послова у суду у смислу члана 7. став 5. Закона о заштити права на суђење у разумном року, у предмету предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Никола Косановић, адвокат из ..., одлучујући о приговору ради убрзања поступка, након спроведеног испитног поступка, донео је дана 10.04.2025.године,

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, приговор предлагача АА из ... за убрзавање поступка у предмету Врховног суда Рев2 2818/24 (Рев2 2792/23).

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова поступка.

Образложење

Предлагач је, преко пуномоћника, поднео Врховном суду 07.03.2025. године, приговор ради убрзавања поступка у предмету Врховног суда Рев2 2792/23, наводећи да је у радном спору покренутом још 2003. године ради поништаја одлуке органа тужене Републике Србије – МУП о престанку радног односа тужиоцу, реинтеграције и накнаде штете у виду изостале зараде и осталих примања правноснажно окончаног на његову штету као тужиоца, поновљеног на основу пресуде Европског суда за људска права у предмету Основног суда у Бечеју П1 6/23 (раније П1 77/21), изјавио ревизију против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5291/22 од 01.03.2023. године у делу којим је преиначена првостепена одлука на његову штету у том поступку. Предложио да се утврди да је у поступку који се води пред Врховним судом Рев2 2792/23 повређено његово право на суђење у разумном року и одреди мера ради делотворног убрзања и одлучивања у поступку, уз захтев за накнаду трошкова.

Одлучујући о приговору, на основу чланова 7. 9. и 10. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/15 и 92/23), Врховни суд је оценио да је приговор неоснован.

Након спроведеног испитног поступка, на основу електронског извештаја писарнице Врховног суда, увида у предмет овог суда Рев2 2818/24 (Рев2 2792/23) и предмете нижестепених судова достављене уз ревизију, утврђено је да је предлагач, у својству тужиоца, поднео Општинском суду у Бечеју иницијални акт дана 23.07.2003.

године против тужене Републике Србије – МУП ради поништаја одлуке органа тужене Републике Србије – МУП о престанку радног односа од 26.05.2003. године и од 19.12.2002. године, реинтеграције и накнаде штете у виду изостале зараде и осталих примања. Поступак је био делом окончан доношењем делимичне пресуде Општинског суда у Бечеју П1 71/03 од 30.12.2003. године којом је усвојен тужбени захтев за поништај решења тужене од 26.05.2003. године и од 19.12.2002. године о престанку радног односа тужиоцу и враћања на рад (која је постала правноснажна доношењем пресуде Окружног суда у Новом Саду Гж 2100/04 од 17.06.2004. године). Пресудом Врховног суда Србије Рев2 104/05 од 09.03.2005. године преиначене су нижестепене пресуде тако што је одбијен тужбени захтев да се пониште решења тужене од 26.05.2003. године и од 19.12.2002. године и обавезе тужена да тужиоца врати на рад. По предлогу тужиоца за понављање правноснажно окончао поступка поднетог 23.11.2018. године, решењем Врховног касационог суда Рев2 283/21 од 03.03.2021. године, ставом првим изреке дозвољено је понављање поступка пред тим судом, ставом другим изреке укинута је пресуда Врховног суда Србије Рев2 104/05 од 09.03.2005. године, док је ставом трећим изреке одбијена као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Окружног суда у Новом Саду Гж 2100/04 од 17.06.2004. године.

По предлогу тужиоца од 14.05.2021. године за наставак прекинутог парничног поступка по захтеву за накнаду штете у виду изгубљене зараде, решењем Основног суда у Бечеју П1 145/04 од 25.05.2021. године одређен је наставак поступка прекинутог решењем Општинског суда у Бечеју П1 145/04 од 22.11.2004. године, с тим да се поступка убудуће води под бројем П1 77/21. У наставку поступка, тужилац је поднеском од 24.08.2021. године извршио преиначење тужбе истицањем и тужбеног захтева за накнаду материјалне штете у виду неискоришћеног годишњег одмора. Након обављеног финансијског вештачења 22.02.2022. године, преиначења тужбе од 28.02.2022. године и прецизирања тужбеног захтева поднеском тужиоца од 12.09.2022. године, поступак је окончан доношењем пресуде Основног суда у Бечеју П1 77/21 од 31.10.2022. године којом је усвојен тужбени захтев у непресуђеном делу (захтев за накнаду штете у виду изгубљене зараде у периоду од 01.06.2003. године до 31.01.2022. године у износу од укупно 11.344.940,07 динара, обавезу пријављивања тужиоца на обавезно социјално осигурање код надлежног фонда, уплату припадајућих доприноса, накнаду штете у виду неискоришћених годишњег одмора од 01.01.2003. до 31.12.2021. године у износу од 947.437, 29 динара и накнаде трошкова парничног поступка). Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5291/22 од 01.03.2023. године, ставом првим изреке делимично је преиначена пресуда Основног суда у Бечеју П1 77/21 од 31.10.2022. године тако што је одбијен тужбени захтев за накнаду штете у виду изгубљене зараде у периоду од 01.06.2003. године до 31.01.2022. године у износу од 974.437,29 динара, док је ставом другим изреке укинута првостепена пресуда у преосталом делу и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5291/22 од 01.03.2023. године, предлагач је изјавио ревизију, преко адвоката, Врховном касационом суду дана 05.05.2023. године која је, са списима предмета, достављена Врховном суду дана 27.07.2023. године, након чега је формиран предмет Рев2 2792/23. Предмет је предат саветнику у припремном одељењу дана 08.08.2023. године, а након тога дана 13.10.2023. године у рад судији известиоцу. Решењем Врховног суда Рев2 2792/23 од 08.11.2023. године списи предмета П1 77/21 враћени су првостепеном суду, преко другостепеног суда, ради допуне поступка што се односило на спровођење извиђајних радњи јер у предмету није било пуномоћја којим је пуномоћник тужиоца адвокат Никола Косановић овлашћен за заступање од стране тужиоца. Одлука је експедована из Врховног суда дана 26.07.2024.

године. Након што му је решењем првостепеног суда П1 6/23 (нов број) од 30.08.2024. године наложено да у року од 8 дана од пријема решења достави пуномоћје за заступање у поступку и одобрење за све до тада предузете парничне радње од стране адвоката Николе Косановића, тужилац је, преко именованог адвоката, уз поднесак од 12.09.2024. године доставио пуномоћје и писмено одобрење, позивајући се на то да се пуномоћје налазило у реконструисаном предмету П1 71/03 јер је предмет био загубљен 2003. године. Након тога списи предмета су враћени Врховном суду, уз пропратни акт Основног суда у Бечеју П1 6/23 од 13.09.2024. године. Предмет је примљен у Врховни суд дана 26.09.2024. године, након чега је добио нов број Рев2 2818/24. Предмет је предат саветнику у припремном одељењу дана 30.09.2024. године, а након тога дана 04.10.2024. године предат је у рад судији известиоцу.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљени суд правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Одредбом члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода („Службени лист СЦГ“-Међународни уговори бр. 9/03, 5/05 и 7/07, „Службени гласник РС“-Међународни уговори бр. 12/10 и 10/15), између осталог, прописано је да свако током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/15 и 92/23), прописано је да се при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају све околности предметног суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог органа, природа или врста предмета суђења или истраге, начина предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим и поштовање редоследа решавања предмета и законски разлози за заказивање рочишта и главног претреса и изразу одлуке.

Разумна дужина трајања судског поступка представља оптимално потребно време да се одлучи о праву странке које је спорно, да би се отклонила неизвесност, а странка добила сазнање да ли јој спорно право припада, чиме се обезбеђује правна сигурност странака.

Оптимално време потребно за окончање поступка је релативна категорија која се процењује у сваком конкретном случају на основу околности које се тичу сложености чињеничних и правних питања у судском поступку, понашања подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року, поступања суда, природе захтева, односно значаја предмета спора за подносиоца захтева.

Време трајања поступка у целини је битно мерило за примену стандарда права на суђење у разумном року. Европски суд за људска права је кроз своју праксу оквирно утврдио време трајања поступка у различитим инстанцама изражавајући мишљење да је у границама разумног рока другостепени поступак који траје до 5 година.

У конкретном случају, ради се о радном спору по тужби предлагача поднетој 23.07.2003. године за поништај одлука послодавца о престанку радног односа, враћање на

рад и накнаду штете у виду изгубљене зараде, која је поднеском тужиоца од 24.08.2021. године преиначена истицањем и тужбеног захтева за накнаду штете у виду неискоришћеног годишњег одмора.

О тужбеном захтеву за поништај одлуке туженог послодавца о престанку радног односа и враћање на рад предлагача правноснажно је одлучено пресудом Врховног суда Србије Рев2 104/05 од 09.03.2005. године којом су преиначене пресуда Окружног суда у Новом Саду Гж 2100/04 од 17.06.2004. године и делимична пресуда Општинског суда у Бечеју П1 71/03 од 30.12.2003. године тако што је одбијен тужбени захтев да се пониште решења тужене о престанку радног односа тужиоцу и да се обавезе тужена да тужиоца врати на рад. По предлогу тужиоца за понављање поднетог 23.11.2018. године, решењем Врховног касационог суда Рев2 283/21 од 03.03.2021. године, ставом првим изреке дозвољено је понављање поступка пред тим судом, ставом другим изреке укинута је пресуда Врховног суда Србије Рев2 104/05 од 09.03.2005. године, а ставом трећим изреке одбијена је као неснована ревизија тужене изјављена против пресуде Окружног суда у Новом Саду Гж 2100/04 од 17.06.2004. године (којом је била одбијена жалба тужене и потврђена делимична пресуда Општинског суда у Бечеју П1 71/03 од 30.12.2003. године којом је усвојен тужбени захтев). Код изнетог, по оцени Врховног суда, није било повреде права предлагача на суђење у разумном року када је реч о овом делу тужбеног захтева (за поништај решења тужене о престанку радног односа предлагачу и обавезивању тужене да га врати на рад) јер понављање поступка по својој правној природи не представља саставни део или наставак раније правноснажно окончаног поступка, па се у смислу повреде права на суђење у разумном року, као почетак рока за утврђивање евентуалне повреде права, сматра дан када је по предлогу странке отпочео поступак понављања раније окончаног поступка, који је у конкретном случају када је реч о овом захтеву предлагача правноснажно окончан доношењем решења Врховног касационог суда Рев2 283/21 од 03.03.2021. године на начин изложен у тој одлуци.

Врховни суд налази да је поступање нижестепених судова у поступку настављеном по захтева предлагача за накнаду штете (у непресуђеном делу) било у оквиру разумних рокова за њихово поступање јер је о овом захтеву (одлучено у оквиру рока од 5 година од доношења решења Основног суда у Бечеју П1 145/04 од 25.05.2021. године о наставку поступка (по предлогу тужиоца од 14.05.2021. године) и преиначења тужбе учињеног поднеском тужиоца од 24.08.2021. године (истицањем још једног тужбеног захтева), односно поднеском од 28.02.2022. године и прецизирања тужбеног захтева од поднеском тужиоца од 12.09.2022. године (након обављеног вештачења) доношењем пресуде Основног суда у Бечеју П1 77/21 од 31.10.2022. године којом је тужбени захтев усвојен. Чињеница да је пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5291/22 од 01.03.2023. године, ставом првим изреке, првостепена пресуда делимично преиначена на штету предлагача, а ставом другим изреке укинута у делу одлуке о тужбеном захтеву и предмет враћен првостепеном суду на поновно одлучивање није од утицаја.

Право предлагача на суђење и разумном року није повређено ни у поступку пред Врховним судом, јер је предмет Рев2 2792/23 од пријема ревизије тужиоца дана 27.07.2023. године у овај суд решен доношењем решења Врховног суда Рев2 2792/23 од 08.11.2023. године којим су списи предмета П1 77/21 враћени првостепеном суду, преко другостепеног суда, ради допуне поступка што се односило на спровођење извиђајних радњи јер у предмету није било пуномоћја којим је пуномоћник тужиоца адвокат Никола Косановић овлашћен за заступање од стране тужиоца. Одлука је експедована из Врховног суда дана 26.07.2024. године. Поред тога, након спровођења извиђајних радњи пред првостепеним судом и достављања пуномоћја тужиоца, и поновног примања у Врховни суд списка

предмета нижестепених судова дана 26.09.2024. године ради одлучивања о ревизији ружиоца, након чега је предмет добио нов број Рев2 2818/24, предаје предмета саветнику у припремном одељењу дана 30.09.2024. године, а након тога предаје предмета у рад судији известиоцу (који се налази на дужем боловању) дана 04.10.2024. године ради одлучивања по ревизији тужиоца до подношења приговора за убрзање поступка 07.03.2025. године није прошло девет месеци, па се управо из ових разлога поступање Врховног суда не може оценити као неажурно или ван разумног рока.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 10. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Одлуку као у ставу другом изреке, Врховни суд је донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку у вези одредбе члана 28. и 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, имајући у виду да предлагач у овом поступку није успео.

С у д и ј а
Владислава Милићевић,с.р.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења предлагач има право жалбе
Врховном суду, у року од 8 дана
од дана пријема решења.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић